

REALITY-TV

BIG BANG

Tien jaar geleden maakte Nederland kennis met *Big Brother*, en de realitytelevisie zou nooit meer dezelfde zijn. De drie finalisten van toen blikken terug, plus: Aaf Brandt Corstius overziet tien jaar post-Brother. *Interview Paul de Lange* *Fotografie Frank Rulter*

Ruud

Eert

Willem

Even terug naar voorjaar 1999. Waarom wilde je meedoen aan Big Brother?

Bart (winnaar eerste Big Brother): Mijn contract in het leger liep af, en ik had nog niet echt vaste toekomstplannen. Dienstmaten van me wezen me op het programma, ze vonden dat ik praktisch al had gewonnen. Vooral omdat het in de krantenberichten vaak ging over het wegpesten van anderen. En ik was nogal een etterbakje in die tijd.

Willem Je vraagt het op een mooi moment. Gisteren zou ik 25 jaar getrouwd zijn geweest. Maar precies tien jaar geleden ging ik scheiden. Vlak erna las ik over Big Brother. In de hele nasleep kwam het me prima uit om een paar maanden totaal iets anders te doen.

Ruud Mij sprak vooral het back-to-basic-aspect aan. Ik herinner met dat ze in de advertentie vroegen: wie kan er honderd dagen zonder Westerse luxe? Ik had lang in India en Thailand gezeten, dus dat kon ik wel.

Speelde de prijs van 250.000 gulden nog een rol?

Bart Zeker, daar ben ik vanaf het begin vol voor gegaan. Mijn andere plan was om in het huis een leuk meisje te scoren. *Get the girl, get the money.*

Willem Nee, voor mij speelde dat niet mee. Natuurlijk is het leuk als je het wilt, maar ik hield er geen rekening mee.

Ruud Aan het begin niet. Pas op het einde, toen ik er zo dicht bij was, dacht ik wel: jeeminee, hier wordt me even een kwart miljoen door de neus geboord.

Vooraf was er nogal wat ophef. Wetenschappers**waarschuwden dat deelnemers grote psychische schade konden oplopen. Schrokken die verhalen je niet af?**

Bart Ach, ik moest daar wel om lachen. Ik had jaren in het leger gezeten, en ik was naar Bosnië uitgezonden geweest. Gingen een paar van die geitenwollensokkentypes uitpluizen of ik wel mentaal geschikt was om in een afgesloten ruimte te zitten.

Willem Mij deden die verhalen niks. Daar ben ik echt veel te nuchter voor.

Ruud Ik had er wel wat artikeltjes over gelezen, maar ik was er niet zo bang voor. Ik was al wat ouder, had voor mijn gevoel al het nodige meegemaakt.

Dan kom je door de selectie en beland je in een huis vol camera's. Word je daar niet gek van?

Willem Die camera's zelf was ik snel vergeten, maar je blijft je er wel bewust van dat alles voor de buitenwereld te zien is. Ik heb in het huis nooit het achterste van mijn tong laten zien.

Ruud Na een paar dagen zag ik die camera's als een soort meubelstukken. We hadden wel een soort onderlinge code.

BB in vogelvlucht

16 september 1999 start van de dagelijkse uitzendingen vanuit het Big Brother-huis in Almere. 1,1 miljoen kijkers volgen de eerste stappen van de negen bewoners. De kijkcijfers dalen erna met zo'n 75.000 per dag.

20 oktober 1999 de bewoners gunnen Bart en zijn vertrekkende vriendin Sabine samen een slaapkamer. Die twee hebben seks onder de dekens. Afleverin-

gen scores vanaf nu minimaal 1,5 miljoen kijkers.

9 december 1999 Maurice moet zijn bliesen pakken.

23 december 1999 met Karin verlaat de laatste vrouw het huis.

30 december 1999 3,5 miljoen mensen kijken naar de finale, die door Bart gewonnen wordt.

Was dat tijdens de bedscène met Sabine anders?

Bart We waren wel extra voorzichtig dat alles netjes onder dekens bleef. Maar ik was me verder niet bewust van de camera's dan normaal.

Wat me zo gek lijkt: heel Nederland gaat op een gegeven moment mee in de Big Brother-hype. Maar wie daar misschien wel het minst van mee krijgen zijn jullie, de deelnemers.

Bart Dat klopt. We hadden maandenlang echt geen idee hoeveel mensen er keken. Onze verwachting was dat bijna iedereen zou zijn afgehaakt. Puur omdat er in het huis nauwelijks iets gebeurde. Voor wie kon dat nou interessant zijn?

Willem Toen Mona binnenkwam, zei ze wel dat onze

uitzendingen van acht naar zeven uur verplaatst waren. Omdat we tegenover *GTST* stonden en er geen hond naar ons keek, dachten wij. Later bleek het juist andersom te zijn.

Ruud Er stonden natuurlijk regelmatig mensen buiten te roepen. Maar ja, misschien gaf Veronica hen wel allemaal een tientje. Pas de laatste weken kregen we iets mee van de hype. Op een gegeven moment kwam er een *Telegraaf* binnen, waarin iets van 5000 reacties van kijkers stonden. En bij het vertrek van Maurice en Karin kwamen er massa's mensen.

Was Bart de terechte winnaar?

Bart Zelf vind ik dat lastig te beoordelen omdat we geen prestatie hebben geleverd. We waren kampioenen in niks doen. Eigenlijk was ik de eerste Nederlands kampioen bankhangen.

Ruud Het is moeilijk over jezelf te zeggen of je had moeten winnen. Bart had natuurlijk veel fans onder jonge meisjes, die stemmen veel meer. Mijn fans waren wat ouder.

Willem Ik gun het Bart hoor, maar ik had liever gezien dat Ruud had gewonnen. Hij heeft *Big Brother* het meest tot een succes gemaakt.

Bart, je won 250.000 gulden. Is je geld al op?

Bart Ja joh, al lang. Ik heb er veel van gereisd, door Afrika, Amerika en Europa. Daarnaast heb ik een keer een mislukt evenement georganiseerd, wat me op één dag een halve ton kostte. Heb ook nog eens een huis gekocht, en met verlies weer verkocht. Verder heb ik geld belegd vóór 9/11, dus ook dat is in

Big Brothers and Sisters

Wie waren ook alweer de andere bewoners van het Big Brother-huis?

Martin Overleefde de eerste nominatieronde niet. Had zijn medebewoners niet helemaal door: dacht dat Bart homo was. Kon na zeven dagen alweer terug naar zijn koeltechniek-bedrijfe.

Tara Verliet het huis al na elf dagen. Melkte haar verblijf nog wel uit met een fotoreportage in de *Playboy*. Bleef erna hangen in de wereld van de erotiek, onder andere als office manager van een escortbureau.

Maurice De autoverloper met de stralend witte tanden en het

ingewikkelde kapsel. Onderhield een geruchtmakend goede band met Karin. Hield het lang vol, maar werd de laatste man die het huis moest verlaten.

Karin Moest twee weken na haar maatje Maurice als laatste het huis uit. Vond dat niet erg; zo vertelde ze bij Barend & Van Dorp aan tafel, omdat de kerstdagen eraan kwamen.

Sabine Werd tegelijk met nieuwe liefde Bart genomineerd. Waar haar vriendje vijf nominaties overleefde, sneuvelde zij bij

de eerste. Volgde Tara op als Playmate.

Bianca Tikkelde zweriger reclaseringsambtenaar. Kon nooit helemaal haar draai in het huis vinden. Koos eind oktober eieren voor haar geld, en verliet het spel met 10.000 gulden.

Mona Een wel erg gezellige Amsterdamse, kwam twee weken later bij de groep. Ook zij verliet het huis met een buit van 10.000 gulden. Werd door publiek als indringster beschouwd, net als de snel weggestemde Anouk en Cyrille.

Bart Willem kwam met het plan. Dat weet ik zeker, want ik heb alles nog op bund - en overgezet op dvd. Hij besprak het eerst met Ruud. Vervolgens werd ik voor het blok gezet. Eerst ging het om 10.000 gulden, maar later heeft Willem, de wolf, het nog opgeschroefd. Eigenlijk vond ik het niet bij het spel passen. Aan de andere kant bood het ook wel een soort vangnet voor het geval ik niet zou winnen.

Ruud Ik vond het wel een mooi idee. We hadden elkaar die laatste dagen zo hard nodig. Dan zou het raar zijn als één van ons al het geld zou krijgen.

Dan mag je eindelijk naar buiten en blijk je BN'er. Hoe is dat?

Bart Dat is letterlijk niet voor te stellen, ongelofelijk wat er allemaal op ons af kwam. Sabine en ik hebben een paar maanden nog iets gehad, maar we konden echt niet samen over straat. In mijn eentje was dat al nauwelijks te doen. Zelfs in mijn eigen dorp kwamen continu mensen op me af die me al jaren kenden, maar nu met me op de foto wilden. Of met een telefoon in de hand kwamen aanzetten, of ik even hun zus Miep gedag wilde zeggen. De wereld om mij heen stond compleet op z'n kop. Klein voorbeeldje: op een gegeven moment stelde na een voetbalwedstrijd Ruud van Nistelrooy zich aan mij voor. 'Hallo, ik ben Ruud van Nistelrooy.' Ja, dat weet ik, ik heb je net drie keer zien scoren.

Ruud Da's toevallig. Ik opende op een gegeven moment een zaalvoetbaltoernooi waar Ruud van Nistelrooy ook was. Al die kinderen riepen

Bianca en Sabine

→ rook opgegaan. De dingen die geld moesten opleveren, hebben vooral geld gekost. Maar dat is niet erg, want de dingen die geld kostten, leverden me waardevolle dingen op, zoals vrienden, foto's en herinneringen. Los daarvan ging er

twee keer 15.000 gulden naar Ruud en Willem.

Natuurlijk, het veelbesproken gentlemen's agreement. Van wie kwam dat idee?

Willem Nou, het kwam niet van mij. Dat zou niet eerlijk

zijn, want ik wist dat ik sowieso niet de winnaar zou worden. Ik kan het dan wel roepen, maar dat zou alleen maar in mijn voordeel zijn. Zo van: ik win toch niet, maar misschien kan ik er nog wat uitslepen.

HONDERD DAGEN VOOR DE BUIS

Bij aanvang van het nieuwe programma ging ze bijkans over haar nek en nam ze zich stellig voor om niet te kijken. Maar het televisie-experiment Big Brother leerde **Aaf Brandt Corstius** dat ze volstrekt geen zelfkennis heeft.

Het is alweer tien jaar geleden dat ik in noodweer, na een lange dag werken, keihard naar huis fietste om maar geen minuut van Big Brother (1) te missen. Ik herinner het me nog omdat ik tijdens die barre fietstocht een heel prangende gedachte had: ik ben een loser dat ik me hier zo voor haast. Want wat zou ik thuis aantreffen, op televisie? Een handjevol luie, niet bepaald welbespraakte of getalenteerde mensen, gedrapeerd over kanariegele Ikea-bankstellen.

En toch haastte ik me om het te zien, iedere werkdag, want ik had geen video en ik moest kijken. Want misschien, heel misschien, zou er net die dag iets gebeuren dat ik niet mocht missen.

de hele tijd: 'Ruudje, Ruudje.' Kwamen ze na afloop van die wedstrijd op mij af rennen. **Willem** Het is maf om opeens bekend te zijn. Gelukkig was het winter, dus kon ik een pet opdoen en diep in mijn jas weg duiken. Grote groepen op straat meed ik wel een tijdje. Er was altijd wel een malloot bij die zonodig 'matennaaiër' moest roepen.

Steed de plotselinge roem jullie naar het hoofd?

Willem Nee, ook daar ben ik veel te nuchter voor. Ik heb me zo min mogelijk van al die

Later bleek het hoogtepunt van BB1 het op en neer gaande dekbed te zijn met daaronder Bart en Sabine. Dat dekbed diende zich al vrij vroeg aan, want, leerden wij in die tijd (die dingen wisten we toen nog niet): in gevangenschap worden mensen snel verliefd op elkaar, en ze zullen die verliefdheid ook snel consumeren. Ook al zijn er camera's bij.

Andere dingen die we leerden van dit experiment: je hoeft niet leuk, slim of knap te zijn om het allerpopulairste knuffelicoon van Nederland te worden. En: een vader of moeder laat gerust de kinderen thuis achter om met een stel wildvreemden in een tv-huis te gaan zitten. En wat John de Mol al wist, maar wij allemaal

niet: mensen willen niets liever dan naar andere mensen kijken, al hangen die andere mensen de hele dag op de bank. Als ze maar echt zijn.

Dat was de voornaamste les, en met de gevolgen van die les moeten we nu nog steeds leven. Eigenlijk is bijna elk programma sinds Big Brother een aftreksel daarvan, of het zich nu in een bus, een bar, een Spaanse villa of op een onbewoond eiland met een ernstig tekort aan eten en schaduw afspeelt.

Het principe is hetzelfde: zet mensen bij elkaar en laat ze elkaar gek maken. Werkt altijd. Terwijl Ruudje van BB1 het al zei: 'Laat je niet gek maken.' Maar daar heeft, gelukkig, geen enkele realitykandidaat ooit naar geluisterd.

Wat ik zelf heb geleerd uit die Big Brother-tijd is iets anders, namelijk dat ik geen enkele zelfkennis heb. Toen het programma werd aangekondigd, deed ik mee met het massale over de nek gaan. Honderd dagen een stel gewone mensen volgen! Nou! Ik niet!

Dat bleek niet te kloppen. Ik volgde ze. Wat heet: ik zegde afspraken af om ze te volgen.

Een decennium later kwam daar nog een les in zelfkennis bij. Ik had na BB1 de heilige eed gezworen dat ik me nooit meer zou laten verzwelgen door zo'n dagelijkse realitysoap. Want je hield er zo'n leeg en triest gevoel aan over – hetzelfde gevoel als na een avond loos zappen, maar dan nog veel triester.

Maar wat gebeurde er? Ik raakte twee jaar geleden in de ban van De Gouden Kooi. En dat duurde nog veel langer. En was dus nog veel saaiër. En toch kon ik er geen weerstand aan bieden. Weer vanwege dat idee: het is allemaal echt. En vandaag gebeurt er misschien iets.

Wat ik dus heb overgehouden aan Big Brother 1 en zijn opvolgers: een minachting voor mijn tv-kijkende zelf.

En wat we er als samenleving aan hebben overgehouden: de uitdrukking 'Laat je niet gek maken'. Dat, en een collectieve aversie tegen kanariegele Ikea-banken. Die volgens mij uit de collectie zijn gehaald.

aandacht aangetrokken. **Bart** Ik heb daar wel een tijd last van gehad, ja. Iedereen vertelt je de hele tijd hoe goed je het hebt gedaan. Op een gegeven moment ga je dat geloven. Totdat ik mezelf een keer tegen iemand hoorde zeggen: 'Weet jij wel wie ik ben?' Toen besepte ik dat de knop om moest, dat ik weer gewoon Bart moest worden. **Ruud** Als ik een disco in liep, dacht ik soms echt dat Elvis Presley net was binnengekomen. Dat doet iets met je, als er opeens allemaal vrouwen op je afstormen. Mijn relatie

bleek daar ook niet tegen bestand. Ik heb wel eens voor de spiegel gestaan en tegen mezelf geroepen: 'Kom op Ruudje, terugvechten.'

Maar jullie kregen toch psychische bijstand?

Bart Ik heb één keer zo'n psycholoog over de vloer gehad. Die vroeg hoe het met me ging. 'Slecht,' zei ik. 'Waarom?' vroeg hij. Ik zei: 'Kom voor de gein maar eens mee de straat op.' Na een half uurtje vluchtten we weer naar binnen. Toen durfde die man ook niet meer naar buiten,

omdat iedereen hem met mij had gezien. Ik heb daarna nog maanden straatvrees gehad. **Ruud** Bij mij is die man ook een keer langs geweest. Maar die kon me echt niet helpen. Er komt zo veel op je af, iedereen wil iets van je. Op een gegeven moment ben ik een tijdje naar Aruba gevlucht. Heerlijk was dat. Zat ik tegen een boom, kwamen er mensen langs, werd er helemaal niets geroepen. Maar ik ben wel even de weg kwijt geweest. Een paar keer met verkeerde mensen in zee gegaan. Inderdaad, de Ruud →

→ die altijd riep 'Laat je niet gek maken' heeft zich een tijdje flink gek laten maken.

Bart Het gekke is: die psychologen zouden niet óns moeten helpen, maar de mensen die ons massaal belaagden. We zijn bekend geworden omdat we maandenlang elke dag in een tv-spel te zien waren. Daarom vinden kijkers dat ze alles mogen vragen. 'Ik heb op je gestemd hoor,' gebruiken ze dan als argument. Ik geloof echt dat Nederlanders sinds *Big Brother 1* hun onschuld een beetje hebben verloren.

Big Brother 1 is vaak nagedaan, maar nooit geëvenaard. Wat maakte die eerste Big Brother zo uniek?

Willem Wij waren allemaal gewone mensen. Ik denk dat kijkers zich daarom met ons konden identificeren. Bij latere edities kwamen er extremere types, uiterlijk werd belangrijker.

Bart Uiteindelijk zaten we met z'n vijven vrij lang in dat huis, als een soort familie. Dat gaf denk ik een heel huiselijke sfeer.

Ruud Wij waren de enigen die in dat huis zaten zonder dat we wisten wat dat zou inhouden. Dat pure, dat kan je maar één keer doen. Toen ik af en toe naar *Big Brother 2* keek, kreeg ik toch het gevoel dat die mensen in ons huis zaten. En over *De Gouden Kooi* hoor je dan dat kandidaten worden opgezet om de boel overhoop te halen. Laatst sprak ik een keer die Terror Jaap. In het echt blijkt dat eigenlijk een heel lief gozertje.

Wat doe je nu?

Bart Ik werk onder andere voor het mediabedrijf Enjoy Media van mijn oude dienstmaatje Bram Recourt - die

trouwens nog in *Big Brother 4* zat. We hebben nu de online realitysoap *The Bunker* lopen. Acht mensen worden 25 dagen lang opgesloten in een bunker. Het publiek mag alles bepalen: hoeveel ze te eten krijgen, of ze warm mogen douchen, enzovoort. Een soort kleinschalige *Big Brother*, maar dan helemaal interactief. En we doen alles met een clubje van tien man.

Ruud Op verzoek van Bart heb ik nog even in die bunker gezeten. Supergezellig, maar een dagje was wel genoeg, haha. Sinds januari heb ik een eigen massagepraktijk. Dat begint goed te lopen.

Willem Na *Big Brother* stond ik binnen 14 dagen weer voor de klas. Dat doe ik nu nog. Als docent gastheerschap, daarnaast ben ik ook kookdocent, aan de Hotelschool in Groningen.

Gaat er wel eens een dag voorbij zonder dat je aan Big Brother wordt herinnerd?

Willem Vrijwel dagelijks begint iemand erover. Maar ik heb er geen haar spijt van. Ik vond het een prachtige ervaring.

Ruud Net nog riepen een paar bouwvakkers: 'Hé Ruud-je'. Ik dacht dat dat na twee, drie jaar wel over zou zijn, maar het gebeurt nog dagelijks. Als ik bijvoorbeeld naar een café ga, is het spontane er wel een beetje van af, dat is jammer. Toch heb ik geen spijt. Achteraf gezien had ik mezelf na het verblijf beter in de hand moeten houden.

Bart De afgelopen tien jaar zijn zeker niet altijd even leuk geweest. Zo nu en dan heb ik spijt, meestal niet. Maar als er een dag niemand over *Big Brother* begint, denk ik vaak: dit is ook wel een mooie dag geweest. ←

Na een aantal bezoeken aan theaterfestival **Oerol** op Terschelling trok hij de conclusie: ik ben te cynisch, te aards. **Marcel van Roosmalen** blikt terug op blije veertigers, kamperen en veel regen en wind.

Oerol is een theaterfestival op Terschelling met vooral voorstellingen in de buitenlucht.

Een bijzondere combinatie van cultuur en natuur. Zoiets trekt een speciaal publiek. Mensen - veertigers vooral - die een keer per jaar eens lekker gek doen. En vooral blij zijn.

Alles is mooi. Alles is leuk. Iedereen is aardig. Dat heet 'het Oerol-gevoel'.

Vijftien jaar geleden kwam ik er voor het eerst. Met een groepje uit Nijmegen. We waren gevraagd om iets te doen. We zaten om beurten op van die scheidsrechtersstoelen in